

Ныдэльфыбзэм изэгъэшлэн чанэу пылтых

Сабыр кызыхъугэм кыщегъэжыагъэу адыгабзэр зэхихын, апэрэ гуцылэхэр иныдэльфыбзэкӀэ кылон фае.

ГухэклӀ нахь мышлэми, непэрэ мафэм тлэгъурэр нэмыклӀ шыпкӀ, адыгабзэкӀэ гуцылэхэрэм япчъагъэ нахь макӀэ мэху зэпыт. Мы гумэклӀгъор дэгъэзыжыгъэным пае республикэм макӀэп щашлэрэр, ахэм ащыщ пилотнэ проектър. Ащ ишлуагъэкӀэ гурыт еджаплэхэм ыклӀ клэлэцыкӀу ыгъыплэхэм ащыщхэм федеральнэ къралыгъо шапхэхэм адиштэу ныдэльфыбзэр нахь игъэклотыгъэу ащызэрагъашлэ. РеспубликэмклӀэ АдыгэкӀалэ дэт клэлэцыкӀу

ыгъыплэу 6, Кошхъэблэ район-нымклӀэ 2, Красногвардейскэ, Тэхутэмыкъое, Теуцожь, Шэуджэн районхэмклӀэ зырыз, МыекӀуапэкӀэ 3 кыыхахыгъэх.

Пилотнэ проектым хэхъэгъэ клэлэцыкӀу ыгъыплэхэм ащыщэу «Насып» зыфилорэм мы мафэхэм тыщылэгъ. Ащ ипащэу Даур Мариет гуцылэгъу тыфэхуыгъ.

КлэлэцыкӀу ыгъыплэу N 14-м лоф зишлэрэм кыщегъэжыагъэу лъэпкӀ нэшанэ хэлъэу, клэлэцыкӀухэм адыгэ шэн-хабзэхэр

ахилхъэу мэлэжъэ. Непэрэ мафэм ехъулэу клэлэцыкӀу 250-рэ фэдиз ащ къекӀуаплэ, ахэм анахыбэр адыгэ унагъохэм кърарыхуагъэх. Проектым ишлуагъэкӀэ ноутбук, проектор, тхылхэр, пкыгъо зэфэшхьафхэр ыгъыплэм къраратыгъэх.

— Сабым иуахътэ нахыбэу зыщигъаклорэр клэлэцыкӀу ыгъыплэр ары. Кытклэхуэхэрэ лӀэужхэм яныдэльфыбзэ, ятари-хь, якультурэ ашлэнымклӀэ пшӀэрылхэр тилэх, ахэр зери-фэшъуашэу зэшлэтэхых. Пилот-

нэ проектымклӀэ лоф тшлэнэу тыккызэрэхахыгъэр тигуапэ хуыгъэ ыклӀ ащ елхыгъэ лоф-тхьабзэхэр чанэу тэгъэцаклэх. АР-м гъэсэнэгъэмрэ шлэныгъэм-рэкӀэ и Министерствэ кытфи-гъэшъошэгъэ лэмэ-псымэхэр дгъэфедэхэзэ лъэпкӀ нэшанэ зилэ чыплэ дгъэпсыгъэ. Кытклэ-хуэхэрэ лӀэужхэм адыгабзэр, тарихыыр, лъэпкӀ шэн-хабзэхэр ятэгъашлэх, ижыкӀэ агъэфедэщтыгъэ пкыгъохэр лъэшэу ашлогъэшлэгъоных, ахэм тари-хъэу апылпыр къафэтэлугъэ.

СыдыгъокӀи тикӀлэцыкӀу ыгъы-плэ лъэпкӀым пае лоф ешлэ, зы мэфэкӀ блэтымыгъэкӀэу хэтэгъэу-нэфыкӀы, — **elo Даур Мариет.**

КлэлэцыкӀу ыгъыплэм името-дистэу Шэуджэн Мариет кы-зэрэтилуагъэмклӀэ, ялофшлэн зэхьокӀыныгъэхэр фэхуыгъэх. Федеральнэ къралыгъо шап-хэхэм адиштэу лоф ашлэ, тхьа-мафэм зэ джэгукӀэ шыкӀэм тетэу адыгабзэр арагъашлэ.

(ИкӀэух

я 5-рэ нэклубгъом ит).

КІэлэегъэдждэ анахь дэгъу

«2023-рэ ильэсым Адыгеим икІэлэегъадждэ зыфилорэ зэнэкьокьум шытекьуагъэр кьэнэфагъ. Ар Тэхьутэмыкьое районым ит кьуаджэу Адыгеяклэм иеджаплэу N 27-м ублэплэ классхэмклэ икІэлэегъадждэу Елена Мосоловар ары.

Джаш фэдэу кьыхагъэщыгъэхэм ащыщы: Теуцожь районым ит кьуаджэу Пчыхалыкьуае ия 3-рэ еджаплэу Нэхэе Даутэ ыцІэ зыхьырэм географиемклэ икІэлэегъадждэу Маргарита Фа-

рафоновар; Красногвардейскэ районым ит кьуаджэу Хьати-кьуае иеджаплэу N 2-м биологиемклэ икІэлэегъадждэу Наталья Логачевар; Мыекьуапэ илицееу N 19-м ублэплэ классхэмклэ икІэлэегъадждэу Анатолий Казаковар; Адыгэкалэ иеджаплэу N 1-м ублэплэ классхэмклэ икІэлэегъадждэу Шэуджэн Самэт.

Москва хэкум шыкІошт Урысые зэнэкьокьум икІэху едзыгъо Елена Мосоловар хэлэжъэшт

ыкІи тишъолъыр ащ кьыщыгъэ-лээгъошт. Ар ильэс 32-рэ хьугъэ кІэлэегъадждэу зылажъэрэр. Ащ сабыеу ригъадждэхэрэр ыкІи ыплухэрэр хэушъафыкІыгъэх, япсихолого-физиологическэ лъэныкьохэр кьыдилъытэхэзэ илофшІэн егъэпсы. Ащ кІэлэеджа-кІохэр зэрэригъадждэхэрэ шьы-кІэри хабзэу шылэхэм атекІы, гъэсэнэгъэ программэм шыгъэ-гъозэгъэнхэм, цыфым иуцун ыкІи игъэпсын афытегъэпсыхьгъэ методикэр егъэфедэ.

«Къэсэй» атекІуагъ

«Адыгэ шыуджэгъу» зыфилорэ зэнэкьокьухэр Тэхьутэмыкьое районым ит шыгъэчъэ-спорт комплексэу «Щагъдый» зыфилорэм шыкІуагъэх. ЯтІонэрэ ильэс хьугъэу ахэр зэхашъэх. Мызэгъогум зэнэкьокьухэр Хэгъэгъу ззошхом ТекІоныгъэр кьызыщыдахыгъэр ильэс 78-рэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъагъэх.

Адыгеим, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Къэбэртэе-Бэлъкьарым кьарыкІыгъэ шыу купхэр ащ хэлэжъагъэх. Тэхьутэмыкьое районым ыкІи Тэхьутэмыкьое кьоджэ коим япашъэху Шьэо Аскэррэ Нэужьрэкьо Альпирэ ялэпылэгъукІэ шыгъачъэхэр «Шыу Хасэм» зэхыщэгъагъэх. Зэхэт шлухьафтын фондым сомэ мин 300 ильыгъ. Теуцожь районым ишыу купэу «Бжъэдыгъухэр», Тэхьутэмыкьое районым ишыгъэчъэ-спорт комплексэу «Щагъдый», «Шыу заф», Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм ишыу купэу «Къэсэй», зэкІэм-кІи купипллыр шыу 16 хьухэу, «Чыхъожь», «Шыудэкі», «Быракъ-зехъ», «Щэбзэоныхэр» зыфилорэмклэ, метрэ 1800-рэ хьурэ гъо-гуанэм шызепэчъэнымклэ ыкІи «Шыу джэгъу» зыфилорэмклэ анахь шыу пэрытхэр кьыхагъэщыгъэх.

Зэнэкьокьухэм нахь кьащыхъыгъэр Къэрэщэе-Щэрджэсым ит кьуаджэу Хьабзэ кьыкІыгъэ шыу купэу «Къэсэй» зыфилорэр ары. Апэрэ чыплитлурэ ятІонэрэ чыплитлурэ купым зэнэкьокьухэм кьащыхъыгъэх. Тэхьутэмыкьое районым ыгъэнэфэгъэ зэлэ-пахьрэ кубкэу «Шыу Хасэ – Адыгэ шыуджэгъу» зыфилорэр купым джаш фэдэу кьыдихыгъ. Тэхьутэмыкьое районым ишыу купэу «Шыу заф» апэрэ, ятІонэрэ ыкІи ящэнэрэ чыплэхэр кьыфагъэ-шъошагъэх. Шыу купэу «Щагъдый» ахэм ауж ит. Теуцожь райо-ным ишыу купэу «Бжъэдыгъухэр» зыфилорэм зэнэкьокьухэм ящэнэрэ чыплэр зэ кьащыхъыгъ. «Шыу Хасэм» ипашъэу Тхьапшъэ-кьо Альберт кьызэрилуагъэмклэ, «Адыгэ шыуджэгъу» зыфилорэ зэнэкьокьухэр ильэс кьэс зэхашъэхэзэ ашынэу, шыоу хагъэ-лажъэхэрэми япчъагъэ хагъэхъонэу ямурад.

ТЭУ Замир.

Заповедникым ипресс-кьулыкьу.

Зызэхашагъэр ильэс 99-рэ хьугъэ

Кавказ кьэралыгъо биосфернэ заповедникэу Х.Г. Шапошниковым ыцІэ зыхьырэ зызэхашагъэр ильэс 99-рэ зэрэхьугъэр экскур-сие гъэшлэгъонхэмрэ кьэгъэлэгъон зэфэшьхьафхэмрэкІэ хагъэунэфыкІыгъ.

Заповедникым имэфэкі ихэ-гъэунэфыкІын хэлэжъагъэхэм зэкІэм ыпкІэ хэмьлэу зыфэе лъагъохэр кьыхахынэу, мастер-классхэм ахэлэжъэнхэу, заповедникым имузей зыщаплы-хьанэу фитыныгъэ ялагъ, Про-граммэм кьыдыхэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэр кьалэу Шьачэ, Адыгеим ыкІи паркэу «Южные культуры» зыфилорэм ащырагъэ-кІоІыгъэх.

«Заповедникым баиныгъэу илэр тилофышлэхэу мафэ кьэс заповедникым икьэухъумэнрэ кьэкілхэрэмрэ псэушъхъэу хэ-хэмрэ якьызэтегъэнэнрэ алып-лэхэрэр ары. Нэбгырэ пэпчъ-сыфэраз. КъэкІорэгъэм заповедникыр зызэхашагъэр ильэс 100 зэрэхьуштым фэгъэхьыгъэ программэу зэхэдгъэуцагъэм нэмыкІэу кьытпыщылъ ильэс 1

3 — 5-м дгъэзэкІэшт Іофтхьабзэхэри тэгъэнафэх», — кьы-луагъ заповедникым ипашъэу Сергей Шевелевым.

Экоцентрэу «Лаурэм» шылэ вольерыр цыфхэм арагъэлэгъугъ, кІэлэцыкІлэхэм мастер-классхэр афызэхашагъэх. Хьа-кІэхэр Адыгеим кьышыкІырэ щайуцэу «Адыгейский» зыфи-лорэм ильэтегъэуцо кьыхагъэ-лэжъагъэх, ащ идэгъугъэрэ ишлуагъэрэ кьафалотагъэх, илэ-шлугъэ арагъэуплэкІлугъ, пстэу-ми ар агу рихьыгъ.

Гъозэрыплэрэ Лэгъонакьэрэ ащызэхашагъэ Іофтхьабзэхэр гъэшлэгъоныгъэх. Заповедникыр зэрэзэхашагъэм ыкІи итарихь мэфэкіым кьекІоІагъэхэр нэлу-сэ фашыгъэх, черкес чыгъ-хатэхэр мы чыплэхэм зэраша-гъэбагъоштыгъэхэр кьафалотагъ.

«Южные культуры» зыфилорэ паркым апэрэу ащ фэгъэхьыгъэ кьэгъэлэгъонхэр шыкІуагъэх. Ильэс зэкІэлъыкІохэм паркым щытырахыгъэ сурэтхэр зэра-гъапшэхэзэ, апэрэ ильэсхэм ар зыфэдагъэмрэ мы лъэхъаным зэрэхьугъэмрэ уасэ афашыгъ. Къэлэ-курортэу Шьачэ итарихь музей чІэль сурэтхэм ащышхэр кьэгъэлэгъонхэм ахагъэлэжъа-гъэх.

1934-рэ ильэсым тырахыгъэ-гъэ фильмэу «Кавказский заповедник» зыфилу хьарзынэ-щым кьыхагъотэжыгъэм хьа-кІэхэр рагъэпллыгъэх. Ащ заповедникым иапэрэ кьэралыгъо инспекторхэр, научнэ кьулыкьу-шлэхэр, апэрэ зекІохэм ащыш-хэр щалэгъугъэх.

ШЬАУКЬО
Аслъангуащ.

Бизнесыр лыкІотэнэу уфамэ

Предпринимательхэм Іэпылэгъу ятыгъэнымклэ АР-м и Гупчэ бизнесым пылхэм яшІэныгъэхэм ахагъэхъоным фытегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэ мы тхьамафэм зэхыщэшт.

Унэе хьызмэтшІэплэ цыкІлэхэм компание ыкІи кор-поратив инхэм зэпхыныгъэ адашынымклэ Іэпылэгъу афэхьугъэным фытегъэпсыхьэгъэ хэушъафыкІыгъэ программэу «Акселератор роста малого бизнеса» зы-филорэм кьыдыхэлъытагъ мэфэку мафэм, жьоныгуаклэм и 18-м, Гупчэр зычІэт Унэм шыкІоштыр. Программэм иегъэджакІоу, Сыбыр лъэныкьом шагъэфедэрэ гъо-мылэпхъэ лъаплэхэм ыкІи шлухьафтынхэм ябрэндэу «Вкус Тайги» зыфилорэр зыгъэпсыгъэ Олеся Ушаковам ежъ ибизнес зэрэзэхышъагъэр ыкІи федеральнэ бэдзэр-шыплэм ихьан, чыплэ гъэнэфагъэ щибубытын зэрильэ-кІыгъэр кьылотэшт.

Предпринимателэу шІоигъоныгъэ зилэр зэкІэ мыщ рагъэблагъэ. Бизнесыр мылкъу кьэклуаплэу кьыхэзыхымэ зышІоигъоу, изыхьухъэхэрэм кьащегъэжъагъэу, ильэ-сыбэ хьугъэу Іоф зышІэрэ хьызмэтшІаплэхэм япашъэхэм анэсыжъэу ашІогъэшлэгъонышт. Уиунэе Іоф зэрэбгъэ-жъэщтым, узтечыныхъанэу, узфэсакъынэу ащ хэлъхэм, амалыкІэу шылэхэм, бэдзэршыплэм непэ изытет, узхэу-цон чыплакІэу илэхэм, уипродукт фэдэ кьыхьыным зэрэфытегъэпсыхьагъэр анализ зэрэпшыштым, непэ зигъохэм, хабзэ хьугъэхэм, нэмыкІыбэхэм ащ щатегу-чылэщтых.

Къэбарым нахь игъэкІотыгъэу зыщызгъэгъуазэмэ зышІоигъохэр мы телефонымклэ кьытеонхэ алъэкІышт: 8(800)550-57-00. Электроннэ почтэмкІи зэрагъэшІэн амал щыІ. Мары адресыр: go@federalbusiness.ru.

Пшэрыльхэр гъэцклагъэ хьугъэ

2022-рэ илэсым ибюджет гъэцклагъэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъагъ «публичнэ едэлунхэу» АР-м иминистрэхэм я Кабинет зехищэгъагъэр. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, бюджет-финанс, хэбзэлахь ыкIи экономикэ политикэмкIэ, предпринимательствэмкIэ, IэкIыб зэпхыныгъэхэмкIэ и Комитет ипашэу Iэщэ Мухьамэд ащ тхьамэтагъор цызэрихьагъ.

Юфтхьабзэм Парламентым и депутатхэм ащыщхэр, муниципальнэ образованиехэм, къулыкъу зэфэшхьафхэм, общественнэ организациехэм яллыкIохэр, студентхэр, нэмыкIхэр хэлэжьагъэх.

Iэщэ Мухьамэд ипэублэ псалъэ «едэлунхэр» бюджет политикэм кышхьадэлъытэгъэ юфтхьабзэу, шокI имылэу гъэцкIэгъэн фаехэм зэрашхьыр кышхьыгъэщыгъ.

— Республикэм щыпсэхурэм

бюджет ахьщэр зыдакIорэр, зыпэлухьэрэр ашIэнэу фитыныгъэ яI, — **кыIуагъ Премьер-министрэм игуадзэ.** — «Публичнэ едэлунхэм» ащ фэдэ амал къаты. Бюджет мылькур гъэфедатгъэ зэрэхьугъэр цыфхэм алыгъэлэсыгъэныр Урысыем исубъектхэм зэрагъэцакIэрэр икIыгъэ илэсым зы зэрагъапшэм, анахь шхьэихыгъэу, зэлухыгъэу, зытетым тетэу ар къэзыгъэлъагъохэрэмкIэ Адыгеир апэ хьугъэ. Ащ къе-

ушыхьаты зыпари шъэф е чIэу-къошлагъэ хэмылэу бюджет мылькур зищыкIагъэм зэрэпэлухьэрэр. «ЕдэлунхэмкIэ» бюджет ахьщэр зыдакIуагъэр зэралъыдгъэлэсырэм имызакъоу, республикэм интернет нэклубгъо шхьали, финансхэмкIэ Министерствэм инэклубгъуи кьарэхъэ. Шоигъоныгъэ зилэ пстэур ахэмкIи хэплъэнхэ, яшIошхэр кьыралотыкIынхэ альэкIышт, амалэу щыIэмкIэ кьыдэлъытагъэ хьуштых.

АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Виктор Орловым 2022-рэ илэсым бюджетыр гъэцкIагъэ зэрэхьугъэм нэлуасэ фишыгъэх. УФ-м и Президент лъапкъ гухэлхэм, нэмыкI социальнэ лъэныкъохэм афэгъэхьыгъэ унашъоу кышхьыгъэхэм, АР-м и Лышхьэ пшэрылхэу кыгъэуцухэрэм, федеральнэ министерствэхэм адашыгъэ зэзэгъыныгъэхэм къащыдэлъытагъэхэм ягъэцкIэн пстэумэ апшэу зэралыгъэр ащ кышхьыгъэщыгъ.

Министрэм кызырIуагъэмкIэ, зэхэт бюджетыр хахьохэмкIэ сомэ миллиард 44,2-рэ хьуштыгъ, хьарджхэр ащ сомэ миллиони 172-кIэ нахьыбагъэх. Бюджетым щыщэу сомэ миллиард 22-м ехьур республикэм иахьщ, миллиард 28,1-р зэралыгъэзэжыщт мылькоу кышхьыгъэ хьугъэ, хэбзэлахьэу ыкIи мыхэбзэлахьэу кышхьыгъэу ащ сомэ миллиард 16,6-м ехьу.

Илэсым ыкIэм нэс зэ-

хэт бюджетым иахьохэмрэ ихьарджхэмрэ зэхьокIыныгъэхэр афэхьыгъэх. Хахьохэр сомэ миллиарди 3,7-кIэ, хьарджхэр миллиарди 5,3-кIэ нахьыбэ хьугъэх.

Нэужым лъэныкъо пэлчъ, культурэм, гъогушыным, псэуплэ-коммунальнэ хьызмэтым, физкультурэм, спортым, нэмыкIхэм апэлухьагъэхэм министрэр игъэкIотыгъэу къатегушылагъ. Идоклад икIэхым республикэм чIыфэ темылэу пшэрылхэу илэхэр, зэзэгъыныгъэу ышхьыгъэхэм къащыдэлъытагъэхэр зэкIэ гъэцкIагъэ зэрэхьугъэр, финансовэ зыпкытыныгъэр кызырэзэтыригъэнагъэр кыIуагъ.

Доклад ужым «едэлунхэм» ахэлэжьагъэхэм яупчIэхэм министрэм джэуапхэр кьаритыжыгъ. Республикэ бюджетым кышхьыгъэ субсидиеу муниципальнэ образованиехэм афатупшхьэрэм апае ахэм яллыкIоу кьэгушылагъэхэм ярэзэныгъэ кьыралотыкIыгъ.

Бизнесым зиушъомбгъуным фэIорышIэшт

Сурэтхэр: гупчэм исайт.

Предпринимательхэм Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ АР-м и Гупчэ бизнес цыкIум ыкIи гурытым апылхэм я Урысые общественнэ организациеу «ОПОРА РОССИИ» зыфилорэм и Адыгэ шьолхьыр къутамэу зэхащэгъэм зэхэсыгъо щырилагъ.

Ащ хэлэжьагъ ыкIи тхьамэтагъор цызэрихьагъ организациеу и Президиум хэтэу, Ростовскэ хэкумкIэ къутамэм ипашэу Аркадий Гершман.

Зэхэсыгъом зигъо юф зэ-

фэшхьафхэм щатегушылагъэх, Адыгэ шьолхьыр къутамэм ипашэу щыхадзыжыгъ. Зэдаштэу мы пшэрылхэр фагъэзэжыгъэх ылэки ащ тетыгъэу Наталья Егоровам.

Джаш фэдэу къутамэм иотделениехэр ТэхьутэмыкIо ыкIи МыекIопэ районхэм ащагъэпсыгъэх, ахэм пэщэныгъэ адызыхьащхэр агъэнэфагъэх. ТэхьутэмыкIо ыкIэ районмкIэ

Пшыпый Марзыет а пшэрылхэр ыгъэцкIэштых, МыекIопэ районмкIэ отделением ипашэу ашIыгъ Николай Киселевыр.

Аркадий Гершман гушыIэгъу тызыфэхьум кызырIуагъэмкIэ, «ОПОРА РОССИИ» зыфилорэ организациер гъэрэкло зэхащэгъ нылэп, ау ащ икьутамэхэр Урысыем ишьолхьырхэм зэкIэми къащызэлухыгъэх, Урысыем субьектыкIэу кышхьыгъэхэм мыгъэ ащагъэпсыгъ.

Организациеу хэтхэр зэкIэ бизнес цыкIум е гурытым

апылтых. Ар мыльку къэкIуаплэу кышхьыгъэхэр зэдэлъхьэзэ ябизнес зиушъомбгъуным зэдыдэлэжьэнхэр, юфыгъоу ялэхэр зищыкIагъэм лъагъэлэсынхэр ары общественнэ организациеу пшэрылхэу илэр.

Мыщ и Адыгэ шьолхьыр къутамэ непэ бизнесым пылэу нэбгырэ 64-рэ хэт. Илэсым ыкIэм нэс ар нэбгыри 100-м кIэхьаным ыуж зэритышхьэм, предпринимательхэмкIэ ар фэдэ зэрэхьуштым Аркадий Гершман кыкIыгъэтхьыгъ.

Нэклубгъор зыгъэхьазыргъэр ХЪУТ Нэфсэт.

Нэбгыри 130-м ехъурэмэ ящэкъагъэх

Гъатхэр кызысыклэ дунаир къэфэбэжьэу хабзэ, ау мыгъэ тифабэ нахь лыклогъагъ. Ащ пае къэмынэу ошх зэпымычыжьхэм апкъ кыкыклэ уцыр нахь къэклэу фежьагъ, ащ лыпытэу уз шынагъохэр зезыхэрэ хьацлэ-плэцлэ лэпкъэу бамыкым Адыгеим ичылплэхэм захиушъомбгъугъ.

Бамыкым зэрихэрэ уз шынагъохэм якыхэгъэщын, а логъымкы Адыгеим эпидемиологическэ зытэт къытедгъэгушылагъ щэфаклогъэм яфитыныгъэхэр ыкли цыфым игупсэфыныгъэ къэухъумэгъэнхэмкы Федеральнэ къулыкъум и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Сергей Завгороднем.

— *Жьоныгуаклэм и 15-м ехъулэу кытлэ-клэхэгъэ къэбарымкы, мы ильэсыр кызыхьагъэм кыщегъэжьагъэу бамыкыр къацэкъагъэу нэбгыр 130-м ехъумэ медицинэ учреждениехэм зафагъэзагъ, ахэм ащыщэу 62-р ильэс 14 мыхъугъэ клэлэцыкылух. Блэкыгъэ ильэсым мыщ фэдэ цуахътэ нэбгыр 85-мэ бамыкыр яцэкъагъэу агъэунэфыгъагъ, 49-р — клэлэцыкылух. Зэрэхъурэмкы, мыгъэ бамыкыр кызыцэкъагъэхэм япчъагъэ хъхъуагъ. А пчъагъэр джыри зэрнахьыбэм сицыхъэ телгъ, сыда нломэ зэклэми медицинэ учреждениехэм зафагъазэрэп,* — кылуагъ республикэм исанитар врач шъхьалэ. Тигушылэгъу зэрэхигъэунэфы-

кыгъэмкы, Кошхьэлэ районым нэмыкылу, бамыкыр кыщыцэкъагъэу адрэ районхэм зэклэми ащагъэунэфыгъ.

АР-м къэбзэныгъэмрэ эпидемиологиерэмкы и Гупчэ илабораторие бамыкхэм яуплэкълун зэрэфэхъазырыр, зыгъэпсэфыгъо мафэхэми ащ логъ зэришлэрэр кыхигъэщыгъ Сергей Завгороднем. Ылэрэ ильэсхэм Гупчэм ышыгъэ уплэкълунхэм кызырагъэлагъорэмкы, Адыгэ Республикэм бамык лэпкъ 24-рэ цагъэунэфыгъ. Ахэм анахъэу зэрэхэрэ уз шынагъохэр «клещевой боррелиоз» ыкли «гранулоцитарный анаплазмоз» зыфилохэрэр ары. Ау кызыцэкъэгъэ цыфхэм мы узхэр ялэхэу джыри агъэунэфыгъэп. Джащ фэдэу цыфыр зэрыллыкын ыпэкышт уз шынагъоу «клещевой энцефалиткы» заджэхэрэр бамыкхэм зэрэхъэ, ар Адыгеим ишъолпыр зэ нэмылэми цагъэунэфыгъэп.

Къэлэгъэн фае мы уз шынагъом пэуцужьырэ прививкэ зэрэщылэр. Ау «энцефалитыр» республикэм зэрэщымылэм кыхэкыклэ, ар жьугъэу ахалъхъэрэп. Чыжъэу клохъэз мээхэм, чылплэ шынагъохэм логъ ащызышлэхэрэм ежъ яшлоигъоныгъэклэ прививкэр арагъэшы.

— *Цыфхэм джыри зэ агу къэзгъэкыжъымэ сшлогъу бамыкыр цынагъоу зэрэщытыр, ащ ыпкъ кыкыклэ зэпахырэ*

Мы ильэсыр кызыхьагъэм кыщегъэжьагъэу бамыкыр къацэкъагъэу нэбгыр 130-м ехъумэ медицинэ учреждениехэм зафагъэзагъ, ахэм ащыщэу 62-р ильэс 14 мыхъугъэ клэлэцыкылух.

узхэр къаузынхэ зэрилгъэкыщтыр, — кьелуатэ Сергей Завгороднем. — *Арышгъ, бамыкыр цыфым къэцэкъагъэмэ, псынклэу медицинэм шлофышлэхэм зафигъазэмэ нахьышлу. Ау ежъ-ежъы-рзу зыхъзыхъыжьхэрэу цылэх. Ащ фэдэ зыхъурэм бамыкыр зышгъхэ*

теулбэгъэ апч бэшэрэ-бым ижъугъэтихъыи, урамэу Гагариным ыцлэ зыхъырэм, унэу N 74-м АР-м къэбзэныгъэмрэ эпидемиологиерэмкы и Гупчэ илабораторие уплэкълунхэр цыжъугъэ-шлымэ нахь тэрэз.

Цыфхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным, бамыкхэм зэрэхэрэ

узхэм ахэр ащыухъумэгъэнхэм афэшл Роспотребнадзорым и Гъэлорышлэлэу АР-м щылэм унашъохэр ышыгъэх. Ахэм къащыгъэнэфагъэх бамыкхэм апкъ кыкыклэ цыфхэм уз зэфэ-шхъафхэр къаузынхэм пае министерствэхэм, къулыкъухэм, муниципальнэ образованиехэм зэшлуахын фэе логъхьабзэхэр. Пстэуми апэ рагъэшлырэр цыфхэм зызыщагъэпсэфырэр, спорт логъхьабзэхэр зыщыклонхэу щыт чылплэхэр укъэбзыгъэнхэр, бамыкхэр зыгъэклогъэрэ щэнаутхэр атеутхэгъэнхэр ары. Джащ фэдэу клэлэцыкылу зыгъэпсэфыплэ ыкли былымхэр зыщагъэхурэ чылплэхэри агъэкъабзэх.

А зэпстэуми адаклогъ санитар врач шъхьалэм кыхигъэщыгъэр кызыкылухэрэ цыфхэр нахь зыфэсакыжьынхэ, бамыкыр кыюзымыгъэклонлэрэ шыкылэхэр агъэфедэнхэр ары. Ащ пае кышор члэзыгъэбылгыхъэрэ шыгын фыжьхэр, лъэкъопылхъэ зэфэшлыгъэхэр зыщалъэнхэу щыт, бэрэ лэпкъ-лэпкъхэр къаплъыханхэ фае. Бамыкыр кызыплъэгъуклэ, пкышъолым псынклэу кытепхымэ ыкли медицинэ учреждением охътэ клэкым уеклуалэмэ нахьышлу.

«Линие плъырым» логъ ешлэ

2023-рэ ильэсым жьоныгуаклэм и 15-м кыщегъэжьагъэу и 26-м нэс «клещевой энцефалит» зыфилохэр ыкли нэмыкы узхэу бамыкхэм зэрэхъэхэрэр цыфхэм къапымыхъанхэм ялогъыгъохэм афэгъэзэгъэ «линие плъырыр» Роспотребнадзорым зэхышагъ.

Зигугъу къэтшырэ хьацлэ-плэцлэ лэпкъым зызэрэщаухъумэщтыр, ар къахъагъэмэ зэрэ-зеклогътхэ шыкылэхэр, нэмыкы упчлэу зыгъэгумэкыхэрэр ведомствэм испециалистхэм афагъэзэн альэкышт.

Шъолпыр «линие плъырхэм» ятелефонхэр Роспотребнадзорым игъэлорышлэлэхэм ясайтхэм арыжъугъотэшт. Федеральнэ Роспотребнадзорым и Зык логъчэ чэщи мафи къэбарыр кыщышъуалогът, телефоныр: **8-800-555-49-43-рэ** (ыпклэ хэлъэп).

Шьогъазэр Адыгеим къэсыгъэп

Зэпахырэ узэу шьогъазэр (корь) кызызузыхэрэм япчъагъэ Урысыем щыхахъоу федеральнэ къэбар жьугъэм иамалхэм къатэу зэхэтхыгъ. Ащкы Адыгеим илогъхэм язытэт тыклэупчлагъ.

Щэфаклогъэм яфитыныгъэхэр ыкли цыфым игупсэфыныгъэ къэухъумэгъэнхэмкы Федеральнэ къулыкъум и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэу Сергей Завгороднем кызызериуагъэмкы, мы уахътэм тишъолпыр а узыр цагъэунэфыгъэп.

— *2023-рэ ильэсым мээ-ем икыхъагъум мы узыр нэбгыри 4-мэ ялэу агъэунэфыгъагъ, ащ ыуэж мыщ епхыгъэ хъугъэ-шлагъэ кыхагъэщыгъэп,* — кьелуатэ санитар врач шъхьалэм. — *Сымаджэу агъэунэфыгъэхэр Тэ-хъутэмыкыое районым цыщых. Къэбарыр кызызэртлылэсыгъэм тетэу*

эпидемием пэуцужьырэ логъхьабзэхэр зэклэ сыхъат 72-м кыкылогът зетхъагъэх. Игъом ар кызызтедгъэуцон тлэгъ-кыгъ.

Шьогъазэр зэпахырэ уз шынагъоу, лэныгъэр кыхэкълэу зэрэщытыр пстэуми къагурылонэу щыт ыкли ащ пэуцужьырэ закъор вакцинэр ары. Сергей Завгороднем кызызериуагъэмкы, УФ-м исанитар врач шъхьалэ иунашъоклэ шьогъазэм пэуцужьырэ вакцинэр ахалъхъанымкы «подчищающая иммунизация» зыфилохэр бэмышлэу Адыгеим шырагъэжьагъ. Ащ кыкылырэр «иммунизацией итхъамафэ» кыхымыубытагъэхэм (е сымэджагъэха, е а уахътэм дэмысыгъэха, е нэмыкы ушхъагъухэм япхыгъэу прививкэр ахамылы-хъагъа) джы шьогъазэм пэуцужьырэ прививкэр афэшлыгъэныр ары. Пстэумкы прививкэр зыфашынуу щытыр нэбгыр 2574-рэ, 1195-р — клэлэцыкылух.

— *Мы уахътэм иммуни-*

зациер жъугъэу макло. Жьоныгуаклэм, клэлэ-цыкылухэр лагерьхэм мы-клохъэз прививкэр ахэт-лхъан фае. Унашъом кызызэрдилгытэрэмкы, ильэсыр екыфэ на-хъыжъхэр кызызлэедгъэ-убытыхэмэ хъуцт, — хигъэунэфыкыгъ Сергей Завгороднем.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Ныдэлъфыбзэм изэгъэшлэн чанэу пылтых

(Икълух).

Клэлэцлыкыр хэмыукуоу къэгущылым фэгъасэ. Яцлыклогом къыщегъэжъагъэу адыгабзэм ятариыхъ шыгуазэхэу ахэр къэтэджых. Сабыим ыныбж елтыгыгъэу шлэныгъэхэр рагъэгъоты. Тхьамафэм урысыбзэмклэ зэрагъэшлэгъэ темэм елтыгыгъэу зэдэкълыхъыгъэу адыгабзэкли къафалуатэ, джаш фэдэу егъэджэн тедзэхэри афызэхашэх.

— Тхьамафэм зэ егъэджэн афызэхэпщыгъэкълэ сабыихэм ар ашхъэ къынэжыщтэп, ар къыдэтлытэзэ зы мэфэкълэ блэтымыгъэкълэу хэтэгъэунэфыкълэ. Гуцылэм пае, адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ елхыгъэу лфотхъабзэхэр бэу гъэтхалэм зэхэтэагъэх. Клэлэцлыкълэхэм ашлогъэшлэгъонэу усэхэр къызэрагъэшлагъэх, ордэхэр къауагъэх, къэшъуагъэх, — **elo Мариет.**

Клэлэцлыкълэ ыгыплэм шызэхашэрэ лфотхъабзэ пэпчъ яшхыпкъэу зыфагъэхъазыры. Гуцылэм пае, кушъэ хапхэ ашлымэ кушъэр къагъэуцу, сабыир гупсэфыным пае чэтыур хапхэ, шапхъэу пылхыр зэкълэ агъэцакълэ. Лъэтэгъэуцом хэушхъафыкълэ хьалыгъур агъажэ, сабыир тырагъэуцу, хабзыхкълэ, ишылэныгъэ гъогу зэлухыгъэу рыкълоным фэшл гуцылэ гъэнэфагъэхэр къалох. Бэмышлэу рагъэкълыхъгъэ адыгэ Илхэсыклэм цыфыбэ къырагъэблэгъагъ. Ижырэ лъэхъаным зэрэрагъэкълыхъыгъэм тетэу чы-

гыр агъэуцугъ, ордэхэр, хъохъухэр къауагъэх, адыгэ шъуашэхэр ашхыгъэхуэу къэшъуагъэх. Джаш фэдэу адыгэ шхынхэм афэгъэхъыгъэу макълэп зэхашэрэр. Къэбым хашлыкълыхъыгъэ шхын зэфэшъхъафхэр къафалуатэх. Джаш фэдэу ижыкълэ цылэгъэ джэгуклэхэр арагъашлэх. Мыш фэдэу лфотхъабзэхэм яшлуагъэкълэ клэлэцлыкълэхэм ялэпкъ икультурэ нахъ пэблагъэ мэхъух, адыгэ шэн-хабзэхэр зэрагъашлэх.

Клэлэцлыкълэ Цэй Марыетрэ Уджыхуэ Светланэрэ къызэрэталуагъэмклэ, мы аужырэ илхэсхэм проектым ишапхъэхэм адиштэу хэушхъафыкълэгъэ программэмклэ лфот ашлэ. Ащ къыхэкълыхкълэ адыгабзэр нахъ игъэкълотэгъэу клэлэцлыкълэхэм зэрагъашлэ, ахэм адыгабзэклэ адэгущылэх, лфотхъабзэ гъэшлэгъонхэр афызэхашэх. АР-м гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэкълэ и Министерствэ, сэнэхъатхэм зыщахагъэхъорэ Адыгэ республикэ институтым къаратыгъэ материалхэр агъэфедэх, жэбзэ къабзэ алулхуэу клэлэцлыкълэхэр гуцылэнхэм фэгъасэх.

— Федеральнэ гъэсэныгъэ шапхъэм диштэу, гуцылэм пае, зы тхьамафэм къэкълыхэрэр ятэгъашлэмэ, адыгабзэкли джэдэу зэтыдзэкълыхъыгъэ агурэтэгъало, рассказ, пшысэ цыкълухэм такъыфеджэ. Адыгабзэклэ зэрэмыгуцылэхэрэм игумэкълыхъо дэгъэзыжыгъэныр лэшлэхэу цытэп, зэкълэми узэкъотын фае,

тэ зы сыхъатрэ лфот адатшлэу унэм урысыбзэклэ лъыпадзэжыымэ ятлуагъэр агу къызэрымыкълыхъыщтыр гъэнэфагъэ, мафэ къэс клэлэцлыкълум лфот дэпшлэн фае. Илхэсыкълэ зыныбжэ клэлэцлыкълэхэр сыхъых, ахэм зы ермэл пшэшъэжыые ахэт, ау ащи шлогъэшлэгъонэу адыгабзэр зэрагъашлэ. Зэдэгущылэнхэмклэ ящыкълэгъэ гуцылэхэр зэкълэ ашлэх, усэ цыкълыхэр къауагъэх, — **elo Уджыхуэ Светланэ.**

— Апшэрэ купым исхэу, мыгъэ гурыт еджаплэм члэхъащхэр ары сыхъыгъэхэр, — **elo Цэй Мариет.** — Адыгабзэр ашломыхъынэу зэрагъэшлэным пае игъэкълотыгъэу лфот адэтэшлэ. Бэрэ къыхэкълых урысыбзэклэ тхыгъэхэр зэтыдзэкълыхъыгъэ зытхыгъэу. Гуцылэ къыныр къафэмыло зыхъукълэ сабыихэр мэхулытэх, зэрагъэшлэнэу фаехэл, ар къыдэтлытэзэ тилофшлэн зэхэтэцэ. Адыгэ лъэпкъ шэн— хабзэхэр къызылотыкълыхэрэ расказхэм, пшысэхэм ашлогъэшлэгъонэу ядэлх, нартхэм афэгъэхъыгъэ къэбархэр ятэгъашлэх. Лъэпкъ шъуашэхэр, саер, цыер ащыгъэу къэгъэлъэгъонхэм зэрахэлэжыщтхэр къафэмыгъэсыхъэу ежэх.

Клэлэцлыкълэ ыгыплэм адыгабзэклэ тхыгъэ тхыпхэр лэклэлых, ау ахэм япчъагъэ зэрэмаклэм гумэкълыхъохэр къыздехъых.

Клэлэцлыкълэ ыгыплэм зэкълэмклэ куп 12 хэт, ахэм зэкълэми хъунэу музей цыкълыхэр,

ижыкълэ агъэфедэщтыгъэ лэмэпсымэхэр ял.

Сабыим ицлыклогом къыщегъэжъагъэу лъэпкъыр ебгъа-

шлэмэ, тикультурэ, тиadyгагъэ клодыщтэп, адыгабзэклэ гуцылэхэри нахъыбэ хушчт.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Мэкъумэщ хъызмэтыр

Пхъэныр лъагъэкълуатэ

Мыгъэ Адыгеим ичлыгулэжхэм гъэтхэсэ гектар 106189-рэ апхынэу агъэнэфагъ. АР-м мэкъу-мэщымклэ и Министерствэ жьоныгуаклэм и 15-м тызэрэцигъэгъозагъэмклэ, ащ щыщэу 41650-р апхыгъах.

Лэжыгъэ ашлыщт натрыф гектар 21080-у агъэнэфагъэм щыщэу 11316-р халхъагъ, тыгъэгъазэм гектар 24912-рэ хагъэкълыхъ, пстэумклэ 57760-рэ апхын гухэлъ ял, зэнтхъэу чыгум рагъэкълугъэр гектар 493-рэ мэху, хъэу 180-рэ апхыгъ, горох гектар 1139-рэ халхъагъ.

Соем рагъэубытынэу мыгъэ агъэнэфагъэр гектар 11350-рэ мэху, 696-рэ хагъэкълыхъ, илхэс пчъагъэм къэкълыхъырэ уц гектар 2692-м щыщэу 370-р апхыгъ, зы илхэс нахъыбэрэ къэмыкълыхъ уцэуи 146-рэ халхъагъ, пстэумклэ 410-рэ агъэнэфагъ, былымлусклэ агъэфедэщт натрыфым гектар 1010-рэ хагъэкълыхъ, картоф гектар 37,5-рэ, нэмыкълэ хэтэрыклэу гектари 41-рэ агъэтысыгъ.

Гъэтхасэхэм япхынклэ Шэуджэн районыр апэ ит, ащ ичлыгулэжхэм мыгъэ халхъэщт гъэтхэсэ гектар 14235-м ипро-

цент 64-р, ар 9070-рэ, хагъэкълыхъ. Ахэм лэжыгъэ ашлыщт натрыф гектар 2059-рэ, тыгъэгъазэу 6882-рэ апхыгъ.

Кошхъэблэ районыр ащ ыуж клэклэу ит. Ащ ичлыгулэжхэм мыгъэ гъэтхасэхэм гектар 16681-рэ арагъэубытын гухэлъ ял, 10428-р халхъэгъах.

Джэджэ районыр мы уахтэм яцэнэрэ, гъэтхэсэ гектар 26063-у агъэнэфагъэм хагъэкълыхъэр 13007-рэ мэху.

Пынджым ипхыны рагъэжыагъ. Тэхутэмыкълэе районыр ары анахъыбэу мы культурэр къызцагъэкълыхъэр, гектар 5915-рэ ащ ичлыгулэжхэм агъэнэфагъ, апэуи фежыагъэх. Мы уахтэм халхъагъэр гектар 330-рэ мэху.

Ощхэ зэпымыужыым Адыгеим ичлыгулэжхэр мыгъэ лъэшэу ыгъэхъуагъэх, бжыхъасэхэм зэрэшлушлэщтхэри, гъэтхасэхэм яхэлхъани ыгъэгужъуагъэх. Гъэрэклэ, джырэ фэдэ уахтэм

агъэнэфагъэм ипроцент 60-м ехур халхъэгъэагъ. Арэу щытми, ошхэр зэрэуцугъэхэм, температурэм, мыш фэдэ уахтэм зерифэшлуашэм тетэу, зэрэхъуагъэм чыгухэр гъушъынхэшь, гъэтхэ лфотшлэнхэр нахъ къыгъэпсынклэнхэу гугъаплэ къеты.

ХЪУТ Нэфсэт.

«Адыгэ макъэм» ихъарзынэщ.

Кадастрэ Иофшлэнхэр агъэцаклэхэу заублэщтым ехьыллэгъэ мэкъэгъэлэу

1. 2023-рэ ильэсым жьоныгуаклэм и 10-м кышцегъэжыагъэу 2023-рэ ильэсым шклогум и 16-м нэс муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» икадастрэ кварталэу 01:08:0516185-м кадастрэ Иофшлэнхэр цагъэцэклэщтым заказчикым — Адыгэ Республикэм мылькыу эфыштыклэхэмкэ и Комитет — 2023-рэ ильэсым жьоныгуаклэм и 10-м дашыгъэ къэралыгъо зэзэгъыныгъэу N 59-р зытетым диштэу

почтэ адресыр: Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскер, 12

электрон почтэр: komimra@mail.ru.

Телефонхэр: 8 (8772)52-42-36, Комитетым итхьаматэ игуадзэу О.С. Казначевская. 8 (8772)52-49-70, чыгухэм ягъэфедэнкэ отделым иконсультантэу В. И. Медянцевар, 8 (8772) 52-00-86;

заказыр зыгъэцаклэрэр: ППК-у «Роскадастр» зыфилорэм Адыгэ Республикэмкэ икыутам;

юридическэ лицэр: правовой компаниеу «Роскадастр» зыфилорэм Адыгэ Республикэмкэ икыутам;

кадастрэ инженерым ыльэкъуац, ыц, ятац: Чыржын Мурат Мухьарбий ыкьор; кадастрэ инженерхэм яорганизациеу кадастрэ инженерыр зыхэтэр: «Кадастрэ

инженерхэм яобъединение» зыфилорэ организациеу иассоциацие;

кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтым ирегистрационнэ номерэу кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтхэм яреестрэ итхагъэр: 1922;

физическэ лицэм фэгъэхьыгъэ къэбархэр кадастрэ инженерхэм яорганизацие хэтхэм яреестрэ зырагъэхьыгъэ мафэр: 19.01.2018-рэ иль.;

почтэ адресыр: Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, Юннатхэм яурам, 9; электрон почтэр: otdelkadzem@mail.ru;

телефоныр: 88772593046+2236

2. 2015-рэ ильэсым бэдзэогум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылькур къэралыгъо регистратиие зэрашырэм ехьылагъ» зыфилорэм ия 69-рэ статья ия 4-рэ лахь диштэу амыгъэкощырэ мылькыу ыпкэ учетым хагъэуцагъэкэ алъытагъэхэр е 2015-рэ ильэсым бэдзэогум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылькур къэралыгъо регистратиие зэрашырэм ехьылагъ» зыфилорэм ия 69-рэ статья ия 9-рэ лахь диштэу зыкэбархэр амыгъэкощырэ мылькыу къэралыгъо реестрэ зыкым рагъэхьан алъэкыштыхэр зыхэхэм фитыныгъэ ял кадастрэ Иофшлэнхэр агъэцаклэхэу заублэщтым ехьыллэгъэ мэкъэгъэлэу ия

1-рэ пункт зигугъу кышлырэ кадастрэ инженерым — кадастрэ Иофшлэнхэр зыгъэцаклэрэм амыгъэкощырэ мылькыу хэм яхьыллэгъэ материалхэу, документхэу алэкльхэр, 2015-рэ ильэсым бэдзэогум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 218-р зытетэу «Амыгъэкощырэ мылькур къэралыгъо регистратиие зэрашырэм ехьылагъ» зыфилорэм ия 21-рэ статья ия 1-рэ, ия 9-рэ лахьхэм зэрашыгъээнэфэгъэ шыклым тетэу амыгъэкощырэ мылькур зэряер къэзыушыхьатырэ документхэм якопиехэу алапэ зыкладзэжыгъэхэр лэклагъэхьанхэу.

3. Кадастрэ Иофшлэнхэр агъэцаклэхэу заублэщтым ехьыллэгъэ мэкъэгъэлэу кызыхауытэрэм щегъэжыагъэу мэфэ 30-м кыкылоц амыгъэкощырэ мылькур — чыгу лахьхэр, псэуальэхэр, унэхэр, псэолъэ ныкыошхэр зихэхэм фитыныгъэ ял кадастрэ инженерым — кадастрэ Иофшлэнхэр зыгъэцаклэрэм амыгъэкощырэ

рэ мылькур зытетхагъэм иэлектрон почтэ ыкли (е) ипочтэ адрес яхьыллэгъэ къэбархэр лэклагъэхьанхэу амыгъэкощырэ мылькур зиём ехьыллэгъэ къэбархэр амыгъэкощырэ мылькыу къэралыгъо реестрэ зыкым рагъэхьаным ыкли кадастрэ Иофшлэнхэм ялэуухьэмкэ чыплэм икартэ-план ипроект игъэхьазырын зэраухыгъэмкэ, чыгу лахьхэм ягунапкъэхэм ягъэнэфэнкэ комиссиём зэхэсыгъо зэрэзехищэрэмкэ ахэм макъэ ягъэлугъэным пае.

4. Амыгъэкощырэ мылькыу кадастрэ Иофшлэнхэр зыцагъэцэкльщт чыплэм итхэр зиэхэр кадастрэ Иофшлэнхэм ягъэцэкльнэ пэрыохуу фэхьухэ хьущтэп, графикым щыгъээнэфэгъэ уахьтэм диштэу кадастрэ Иофшлэнхэр зыгъэцаклэрэр амыгъэкощырэ мылькыу псэуальэхэм якыплэнэу амал рагъэгъотын пае.

5. Кадастрэ Иофшлэнхэм ягъэцэкльнэу графикыр:

N п/п	Кадастрэ Иофшлэнхэр зыцагъэцэкльщт чыплэр	Кадастрэ Иофшлэнхэр загъэцэкльщт уахьтэр
	Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» икадастрэ кварталэу 01:08:0516185-р, Короленькэм, Островскэм, Горькэм яур./ур. Рабочэм къагъэгъунэрэр	2023-рэ ильэсым жьоныгуаклэм и 10-м кышцегъэжыагъэу 2023-рэ ильэсым шклогум и 16-м нэс

Ыпккэ хэмыльэу агъэхьынхэ алъэкышты

Почтэм икыутамэхэр кызыфагъэфедэхэу жьоныгуаклэм и 1-м кышцегъэжыагъэу ыпккэ хэмыльэу посылкэхэр хэушхьафыкыгъэ дзэ операциём хэлажэхэрэм афагъэхьынхэ алъэкышты хэушхьагъэ. Ау килограмми 10-м шлокынуу

щытэп ахэм яонтэ-гъугъэ.

Почтэм икыутамэхэр ары нылэп ыпккэ хэмыльэу а фэлофашлэр афэзыгъэцэкльнэ зыльэкыштыхэр. Операторым лэклэжыу-гъэхьэрэ посылкэр (къэмланми, нэмыкми) шхьхьихыгъэу, дэлыр плъэгъунэу щытын пае. Зы нэбгырэм посылкэ пчъагъэу ыгъэхьыштымкэ гъунэпкъэ гъэ-

нэфагъэ щылэп, ау зэхэубытагъэу килограмми 10-м шлокы хьущтэп.

Зэрэхэгъэгоу ащ фэдэ посылкэхэу атлупщыхэрэр Москва и Почтэ илогистическэ гупчэ лэклахьэх. Почтэм ахэр зыкэу-хьумэжынымкэ Министерствэм иллыкхэхэм алэклагъэхьэх, адрэхэм зыфэклон фаехэм ахэр алъагъэлэсыжыых.

Хэушхьафыкыгъэ дзэ опе-

рациём ишъольыр кыхиуытэрэ дзэкыулыкыушэхэм ыпккэ хэмыльэу посылкэхэр алэклагъэхьэ-гъэнхэмкэ шапхэу щылэхэм афэгъэхьыгъэ къэбарыр Урысы-ем и Почтэ щызэжыугъэшлэн шьулэкышты. Телефонэу шьу-зэрэтеоштыр: **8-800-100-00-00.**

лахьзэхэлъ обществэу «Почта России» зыфилорэм ипресс-кыулыкыу

Тикъэбарыклэхэм ренэу шьуа-щыгъэзэным пае Почтэм ителеграм-канал шьуклатх: <https://t.me/napochte>

КІЭТХЭГЪУ УАХЪТЭР МАКІО

Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» 2023-рэ ильэсым ия 2-рэ мээих кышцэуфахьынэу шьуфаемэ, ащ шьуклатхэн зэрэшъулэпкышты уасэхэр мыщ фэдэх:

Почтэм икыутамэхэу республикэм итхэм:

Индексэу 4326-р:

мэзи 6-м — сомэ 1118,58-рэ
мэзи 5-м — сомэ 932,15-рэ
мэзи 4-м — сомэ 745,72-рэ
мэзи 3-м — сомэ 559,29-рэ
мэзи 2-м — сомэ 372,86-рэ
зы мазэм — соми 186,43-рэ

Индексэу 3816-р

(фэгъэкльотэнхэр зилэхэм апай):

мэзи 6-м — сомэ 1098-рэ
мэзи 5-м — сомэ 915-рэ
мэзи 4-м — сомэ 732-рэ
мэзи 3-м — сомэ 549-рэ
мэзи 2-м — сомэ 366-рэ
зы мазэм — соми 183-рэ.

«Адыгэ макъэр» зычлэ унэм шьушчы-клатхэмэ (шъор-шъорэу гъэзетым шьукылыкылон фае хьущт):

мэзи 6-м — соми 150-рэ
мэзи 5-м — соми 125-рэ
мэзи 4-м — соми 100
мэзи 3-м — сомэ 75-рэ
мэзи 2-м — сомэ 50
зы мазэм — сомэ 25-рэ

Корпоративнэ шыкльэкль шьуклатхэмэ, мэзи 6 уасэ кэшишъутын фае — сомэ 240-рэ. Экземпляр 15-м нахь мымакльэу кыишъутхыкылон фае, ар мафэ къэс, тхьа-мафэм 5, кыишъуфацэжышты.

Ныбджэгъухэр, шьуклатх

ЛЪЭПКЪ ГЪЭЗЕТЫМ!

Адыгэ тхакIохэу жьоныгуакIэм кьэхъугъэхэр

Я Хэгъэгугу пае псэемыблэжьигыгъэх

Хэтрэ цыф лъэпкьи жьым, псым фэдэу анахь ищыкIагъэр мамырныгъэр, шъхьафитныгъэр ары.

Ау сыдэу пшына, хэти емыгъэхэу кьиныр, хьазабыр, заор, гьаблэр кьэкIохэу ха-бзэ. Хэгъэгугу зэошхоу 1941 — 1945-рэ илэсхэм нэмыц тхакIохэм тикъэралыгъо кьи-рашылIэгъагъэр анахь гуимы-кIыжъ тарихъ хъугъэ-шIагъэхэм ащыщ. Лъыпсыр ащ псыхъоу шычъагъ.

Хэгъэгугу зэошхор кьызежъэм, Родинэр ыкIо-ыпхъухэм кьяджагъ ыкIи тикъэралыгъо ис цыф лъэпкьхэр зэфэдэу зэкъоуцохи, фашизмэм пэуцужьыгъэх. Джащыгъум Адыгэ хэкум икIыи нэбгырэ мин 80 зэуапIэм Iухьагъ, лъэпкь цыкIумкIэ ар багъэ, ахэр тыдэ зыщIэхэи, лIыгъэ зэрахъэу зэуагъэх; хэклодагъэр бэдэд, зырызхэм янасып кьыхьыгъ хэкум кьагъэзэжьи-ныр. Непэ зыцIэ кьеслоштхэр адыгэ тхакIохэу, заом хэлэжъа-гъэхэу ыкIи псаоу кьыхэкIыжьи-хи, щыIакIэм зилахь ин хэзыл-хьагъэхэу Кэстэнэ Дмитрий, ПэрэныкIо Мурат, ШъхьаплъэкIо Хьис. Мы нэбгырищыри жьоныгъокIэ мазэм (илъэс зэфэшъхьафхэм) кьэхъугъэх, ау яхэгъэгугу шульгъукIэ, шъып-кьагъэу щыIэныгъэм фыряIа-гъэмкIэ, лъэпкьымкIэ зэрэ-хьалэлыгъэхэмкIэ зэфэдагъэх, «ущыIэным» имэхьанэ зэхаша-пэу, кьагурылоу ягъашIэ кьа-хьыгъ.

КЭСТЭНЭ

Дмитрий

(1912 — 1985)

ЖьоныгуакIэм и 9-м, 1912-рэ илэсым Красногвардейскэ районым ит кьуаджэу Бжэзды-гъухьаблэ кьыщыхъугъ.

1934-рэ илэсым Краснодар дэт кьэралыгъо кIэлэегъэджэ институтыр кьыухыгъ. Адыгеим иеджапIэхэм — Джамбэчыне, Афыпсыпэ, ТэхъутэмыкIуае адэтыгъэхэм — директорэу Iоф ащишIагъ. 1937-рэ илэсым тхакIохэм я Союз и Адыгэ хэку отделение исекретарэу хадзыгъ, Адыгэ научнэ-ушэтэкIо инсти-тутым литературэмкIэ исектор ипэщагъ. Теуцожь Цыгъо кьи-лохэрэр ытхыхэзэ Iоф дишIагъ.

1942 — 1946-рэ илэсхэм Кэстанэм дзэм кьулыкIуае щы-хьыгъ, заом хэтыгъ, фронтовой гъэзетым икорреспондентыгъ. Жьогъо Плъыжьиым иорден, медалэу «За боевые заслуги» зыфилохэрэр кьыфагъэшъо-шагъэх.

Зэо ужым Кэстанэр альма-нахэу «Зэкъошныгъэм» редак-тор шъхьалэу иIагъ, Адыгэ тхылъ теджапIэм иредактор шъхьалэу, нэужым идиректорэу щытыгъ, общественнэ IофышIэшхуагъ — народнэ депутатхэм я Адыгэ хэку ыкIи Краснодар край Со-ветхэм ядепутатэу пчъагъэрэ хадзыгъ. Кьэралыгъо шухьаф-тынхэу ЛэжъэкIо Быракъ Плъы-жьиым иорден, «Щытхъум и Тамыгъ» зыфалорэ орденыр, медалхэр кьыратыгъэх.

Ытхыхэрэр 1932-рэ илэсым щегъэжъагъэу хиутыщтыгъэх. АдыгабзэкIэ кьыдыгъэкIыгъэх «IошъхьитIу», «Цыфым ишлу-шIагъ», «Псыхъохэр зэхэлъа-дэх», «ПсыгуIан», «Шэуджэн Мос» (тхылъитIу), мыхэм анэ-мыкIхэри.

УрысыбзэкIэ кьыдыгъэкIы-гъэхэр: «Две высоты», «Народ-ный певец», «Человек делает добро», «Слияние рек», «Белая кувшинка».

ЗэдэкIын IофшIэгъэшхуи иI. С. Бабаевскэм ироманэу «Ка-валер Золотой звезды» зы-

филохэр (ПэрэныкIо Мурат игъусэу), нэмыкIхэри зэридзэ-кIыгъэх.

Кэстэнэ Дмитрий СССР-м итхакIохэм я Союз 1941-рэ илэсым кьыщегъэжъагъэу хэ-тыгъ.

ПЭРЭНЫКIО

Мурат

(1912 — 1970)

ЖьоныгуакIэм и 5-м, 1912-рэ илэсым Теу-цожь районым ит кьуа-джэу ПчыхьалIыкIуае кьыщыхъугъ.

1925 — 1929-рэ илэсхэм еджэпIэ-интернатом, етIанэ Краснодарскэ кIэлэегъэджэ институтым илэси 3 ащеджагъ, ау сьмаджэ хъуи, институтым кьычIэкIыжьи-гъагъ. 1958-рэ илэсым Москва дэт Литера-турнэ институтэу М. Горькэм ыцIэ зыхьырэ хэт Апшъэрэ литературнэ курсхэр кьыухыгъ.

М. ПэрэныкIор Хэгъэгугу зэ-ошхом хэтыгъ, Жьогъо Плъы-жьиым иорден, Хэгъэгугу зэошхом иорденэу я II-рэ шъуашэ зилэр, медалхэр кьыфагъэшъошагъэх.

1946-рэ илэсым кьыщыубла-гъэу Адыгэ научнэ-ушэтэкIо

институтым инаучнэ IофышIагъ, 1949 — 1950-рэ илэсхэм Адыгэ тхылъ теджапIэм иредакторыгъ, ащ ыуж Адыгэ хэку испол-комым радиомкIэ ыкIи теле-видениемкIэ и Комитет итхьа-матэ игодагъ.

Ытхыхэрэр 1929-рэ илэсым щегъэжъагъэу хиутыщтыгъэх. М. ПэрэныкIор адыгабзэкIэ кьыдэкIыгъэ поэтическэ сборни-кэу «Нэкимаз», «Сакъ», «Стих-хэмрэ поэмэхэмрэ», «Насы-пышIомэ яорэд», «Плъыхужь цыкIу» зыфилохэрэм, нэмыкIхэ-ми яавтор.

УрысыбзэкIэ кьыдэкIыгъэх: «Земля моих отцов», «Песнь счастливых», кIэлэцыкIухэм апае: «Бей, дубинка!» («Рыу, сибэщI»), «Мамин лес», «Мои подарки».

Еутых Аскэр игъусэу Пэрэ-ныкIом Н. А. Некрасовым ипоэмэу «Кому на Руси жить хорошо?», А. С. Пушкиным ипо-вестэу «Капитанская дочка», нэмыкIхэри адыгабзэкIэ зэри-дзэкIыгъэх.

ПэрэныкIо Мурат СССР-м итхакIохэм я Союз 1934-рэ илэсым щегъэжъагъэу хэтыгъ.

ШЪХЬАПЛЪЭКIО

Хьис

(1918 — 1982)

Теуцожь районымкIэ кьуаджэу ПчыхьалIы-кIуае жьоныгуакIэм и 9-м, 1918-рэ илэсым кьыщыхъугъ.

1941-рэ илэсым театральнэ искусствэмкIэ Кьэралыгъо ин-ститутэу А. В. Луначарскэм ыцIэ зыхьырэ кьыухыгъ. Хэкум кьыгъэзэжьи, театрэм Iоф ши-шIэнэу ыублэгъэ кьодыуе Хэгъэгугу зэошхор кьызежъэм, еж ишIоигъоныгъэкIэ заом кIуагъэ. 1943-рэ илэсым Харьков дэт танковэ училищыр кьыухыгъ. 1942 — 1945-рэ илэсхэм заор

аухыфэ, зэуапIэм Iутыгъ. Кав-казым щииуби, Берлин нэсыгъ. Танковэ отделением, взводом, ротэм якомандырыгъ. ЗэуапIэм плъыхужьныгъэу щызэрихьа-гъэм пае Зэо Быракъ Плъы-жьиым иорденэу 3, медали 7 кьыфагъэшъошагъэх.

Зэо ужым Хьисэ Адыгэ кьэ-ралыгъо кьэшъокIо ансамблэм ипашэу илэсикIо Iоф ышIагъ. 1950-рэ илэсым кьыщыубла-гъэу, опсауфэ, хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» иредакции корреспондентэу, литературнэ IофышIэу, отделым ипашэу шылэжъагъ.

Ытхыхэрэр 1957-рэ илэсым щегъэжъагъэу хиутыщтыгъэх. Идраматургическэ произведе-ниехэр театрэм шагъэуцущы-гъэх, ау джыри ахэр тхылъэу щыIагъэхэп, хэку гъэзетым, журналэу «Зэкъошныгъэм» кьарыхъэщтыгъэх. Тхылъхэри шъхьафэу кьыдыгъэкIыгъэх: «Пьесэхэр», драмэхэу «Даут», «Чыгум иорэд», «Шэуджэн Мос», «Ным ыцIэкIэ», «Зигъо-нэмысым икьашъу», «Шарлот-та-Айщэт», «Тыркьохэр», нэ-мыкIхэри. «Заом имафэхэр» зыфилохэрэ романыр Хьисэ псаузэ ыгъэхъазырыгъагъ, ау ар апэрэу кьызыдэкIыгъэр 1983-рэ илэ-сыр ары. Нэужым, тхакIор кьы-зыхъугъэр илэс 75-рэ зыщы-хъурэм ехъулIэу, 1993-рэ илэ-сым ятIонэрэу кьытырадзэ-жьи-гъ.

ШъхьаплъэкIо Хьисэ ипьесэ-хэу «Даут», «Чыгум иорэд», «Зигъонэмысым икьашъу», нэмыкIхэри Адыгэ драмтеат-рэм шагъэуцугъэх.

Хьисэ лъэпкь оредышъохэм арылэу оред заулэ ыусыгъ, ахэм ащыщхэр пьесэхэм ахи-гъэуцуагъ. Урыс усакохэм арыл оредхэм ащыщхэри адыгабзэкIэ зэридзэкIыгъэх.

ШъхьаплъэкIо Хьисэ УФ-м итхакIохэм я Союз 1970-рэ илэсым кьыщегъэжъагъэу хэ-тыгъ.

Джащ тетэу, зэфэгъэ-шъып-кьагъэ Iофым фыряIэу, Хэгъэгугум фашIэрэмкIэ зэмыблэжъ-хэу шылагъэх тиадыгэ тхэкIо нэбгырищэу жьоныгуакIэм кьэхъугъэхэр, ТекIоныгъэр кьа-гъэблэгъагъ, кьыдахыгъ, адыгэ гушыIэр аухъумагъ.

МАМЫРЫКIО
Нуриет.

Зэдегъэштэн есыныр

Апэрэ чыплэр кыдаыхыгъ

Зэдегъэштэн есынымклэ дунэе зэнэкьокьоу кьалэу Брест щыкьуагъэм Мыекьуапэ икомандэ апэрэ чыплэр кыщыдихыгъ. Адыгеир турнирым кыщызгъэлъэгъуагъэхэр олимпийскэ резервымклэ спорт еджаплэу В.С. Максимовым ыцлэ зыхьырым испортсменхэр ары. Ахэм аныбжъ ильэси 7 — 10.

Брест, Минск, Санкт-Петербург ыкьи Баку ялыкьлохэм тиспортсменхэр янэкьокьугъэх. «Фламинго» зыфилорэ юфтыабзэм дэгъу дэдэу зыкыщэгъэлъэгъуагъ Ярослав Стародубцевым, Софья Тришинам, Юлия Остапенкэм ыкьи Виолетта Журавлевам.

Мыекьуапэ илыкьлохэм лъэныкьо зэфэшхьафхэмклэ текьоньгъэр ыкьи хагъэунэфыкьырэ чыплэхэр кыдаыхыгъэх. Зэкълэмклэ медаль 11 кьахыгъ: дышъэу 7, ятлонэрэ ыкьи ящэнэрэ чыплэхэр тьурытлэ. Мыщ фэдэ зэфэхьысыжьхэм яшлуагъэкьлэ Мыекьуапэ икомандэ апэрэ хъугъэ, ащ ыуж кынагъэх Баку ыкьи Минскэ яхэшыпыкыгъэ командэхэр.

Спортсменхэр зыгъэхъазыргъэхэр Мыекьуапэ олимпийскэ резервымклэ испорт еджаплэу В.С. Максимовым ыцлэ зыхьырым итренерэу Иван Говорковыр ары.

Теннис цыкьлур

Мыекьуапэ илыкьлохэм гъэхъэгъэшлурхэр ашлыгъэх

Теннис цыкьлумклэ зэнэкьокьоу Апшеронскэ районым ипсэуплэу Николаенкэм щыкьуагъэм Мыекьуапэ илыкьлохэм дэгъоу зыкыщэгъэлъэгъуагъ, хагъэунэфыкьырэ чыплэхэр кьафагъэшъошагъэх.

Хэгъэгъу зэошхом Текьоньгъэр кызыщыдаыхыгъэм ихэгъэунэфыкьын кыдыхэлъытагъэу спорт

еджаплэу «Олимп» зыфилорэм изэлухыгъэ первенствэ рагъэкьокьыгъ.

Аныбжъ елытыгъэу спортсменхэр купищэу гошчыгъагъэх, ахэр текьоньгъэм ыкьи хагъэунэфыкьырэ чыплэхэм афэбэнагъэх. Мыекьуапэ олимпийскэ резервымклэ испорт еджаплэу С.М. Джанчатэм ыцлэ зыхьырым зыщызыгъэсэхэрэ Адам Матюшиным ыкьи Бзаго Дамир медальхэр кьахыгъэх, ахэр апэрэ ыкьи ятлонэрэ хъугъэх.

Кьалэхэр зыгъасэхэрэр Бзаго Рустам.

Джац фэдэу олимпийскэ резервымклэ спорт еджаплэу N 3-м илыкьлохэми гъэхъэгъэшлурхэр ашыгъэх. Тренерэу Татьяна Олейниковам ыгъасэхэрэм хагъэунэфыкьырэ чыплитлэ кыдаыхыгъ, ахэр Нэхэе Дмитрийрэ Арина Петровскаямрэ.

Нэкьлугъор зыгъэхъазыргъэр БЗЭШУ Асхьад.

Зэхъыщагъэр ыкьи кыдызгъэгъэкьырэр:

АР-м лъэпкэ Юфхэм-кьлэ, Iэкьлэб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкьлэ ыкьи кьэбар жьугъэм иамалхэмкьлэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр:

385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихьырэр А4-кьлэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкьлэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатыххэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкьлунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкьлэгъэкьожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщашыкьыгъэр:

УФ-м хэутын Юфхэмкьлэ, телерадиокъэтынхэмкьлэ ыкьи зэлъы-лэсыкьлэ амалхэмкьлэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэорышлал, зэраушыкьыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкълэмклэ пчъагъэр

4246
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 798

Хэутыным узщыкьлэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00

Зыщыкьлэтхэгъэхэу уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьалэр
Мэшлэкьо С. А.

Редактор шхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшгъэдэкьыжъ зыхьырэ секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.